

Tampereen mietteitä AKE-toiminnan arvioinnista

Jarkko Rikkilä, koordinaattori
Juliaana Grahn, projektisuunnittelija

**“Monimutkaisuuteen
voi vastata
lisäämällä
yksinkertaisuutta.”**

Täyden kympin pohjustus :)

1. Kirjastolain tehtävät ja arvot
2. AKE-tavoitekompassi lain pohjalta
3. Mitä AKE-toiminnassa on tehty?
4. Kolme arviointinäkökulmaa
5. Määrälliset mittarit (tilastot)
6. Laatu, kokemus ja merkitys
7. Pitkäjänteisyys ja ketteryys
8. AKE-arvioinnin ja merkityksen eri tasot
9. Esimerkkejä AKE-työn arvioinneista (3 casea)
10. AKE-arviointiympyrä - muistilista

tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin,

ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa,
edistää lukemista ja kirjallisuutta,

Kirjastolain
tehtävät
määrittävät
osaamistarpeet

edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua,
aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta,

tarjota mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen.

tarjota tietopalvelua,
ohjausta ja tukea tiedon
hankintaan ja käyttöön
sekä monipuoliseen
lukutaitoon,

Kirjastolain arvot määrittävät tavoitteet:

***Yhteisöllisyys,
moniarvoisuus
ja kulttuurinen
moninaisuus***

AKE-tavoitekompassi ja laki

"Alueellisella kehittämistehtävällä luodaan edellytyksiä toimialueen yleisten kirjastojen toiminnan vahvistumiselle. Kehittämistehtävällä tuetaan toimialueen yleisten kirjastojen kehittämistä ja henkilöstön osaamista sekä edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. Kehittämistehtävää hoitava kirjasto toimii yhteistyössä muiden kehittämistehtävää hoitavien yleisten kirjastojen, valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavan yleisen kirjaston ja muiden kirjastojen kanssa."

akepike.fi

ALUEELLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ
TAMPERE

WE DID IT.

WE DID IT.

WE DID IT.

Toimialueen kirjastojen toiminnan vahvistuminen

- ★ Tiimit ja työryhmät
- ★ Kehittäjäverkostot (lähetit ja PiKe-kehittäjät)
- ★ Kehittämishankkeet ja projektit
- ★ Kehittämispäivät
- ★ Keskustelut ja jalkautuminen
- ★ Lähiohjaus kirjastoille
- ★ Opintomatkat, oppimisvierailut ja tutustumiset
- ★ Sosiaalisen median kanavat
- ★ Yhteiset visiot, strategiat ja suunnitelmat

Oma AKE-toimialue

Toimialueen kirjastojen toiminnan tukeminen ja osaamisen kehittäminen

- ★ Artikkelit verkossa ja sisällöntuotanto
- ★ Digivälinelainaamot
- ★ Koulutukset pitkinä kokonaisuuksina (Aspa-ajokortti, digiajokortti)
- ★ Koulutustilaisuudet lähi- ja etämuodossa
- ★ Lainattavat laitteet
- ★ Opintopiirit
- ★ Pikeboksit
- ★ Podcastit
- ★ Työkierto toimialueella
- ★ Webinaarit

Oma AKE-toimialue

Yleisten kirjastojen yhteistoiminnan edistäminen

- ★ Alueellinen ja valtakunnallinen mentorointi
- ★ Etäkahvit
- ★ Etätreffit
- ★ Julkaisut
- ★ Oppaat
- ★ Oppilaitosyhteistyö (Yliopistot, AMK ja muut toimijat)
- ★ Pienten kirjastojen tukeminen ja fokus
- ★ Päiväkahvit
- ★ Ratkaisukahvit
- ★ Vertaisoppimisen eri muodot

Yleiset kirjastot

Yhteistyö muiden AKE-kirjastojen, VAKE:n ja muiden kirjastojen kanssa

- ★ Kansainvälinen yhteistyö (IFLA ja muut kollegat)
- ★ Liboppi-alusta ja yhteiset sisällöt
- ★ Näkyvyys messuilla ja konferensseissa
- ★ Viestintä ja yhteinen tiedotus
- ★ Yhteiskoulutukset
- ★ Yhteishankkeet (esim. pakopelit)
- ★ Yhteistyö: Kokoukset, kokoontumiset, koordinaattorikoulutukset ja kohtaamiset

AKE-VAKE -yhteistyö

Arviointinäkökulmat

- Määrälliset mittarit (tilastot) ja laatu (palautteet, keskustelut) = vaikuttavuus
- Pitkäjänteisyys ja ketteryys
- Yksilöllinen, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen merkitys

Arviointinäkökulmat

- Määrälliset mittarit (tilastot) ja laatu (palautteet, keskustelut) = vaikuttavuus
- Pitkäjänteisyys ja ketteryys
- Yksilöllinen, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen merkitys

Arviointinäkökulmat

- Määrälliset mittarit (tilastot) ja laatu (palautteet, keskustelut) = vaikuttavuus
- Pitkäjänteisyys ja ketteryys
- Yksilöllinen, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen merkitys

Arviointinäkökulmat

- Määrälliset mittarit (tilastot) ja laatu (palautteet, keskustelut) = vaikuttavuus
- Pitkäjänteisyys ja ketteryys
- Yksilöllinen, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen merkitys

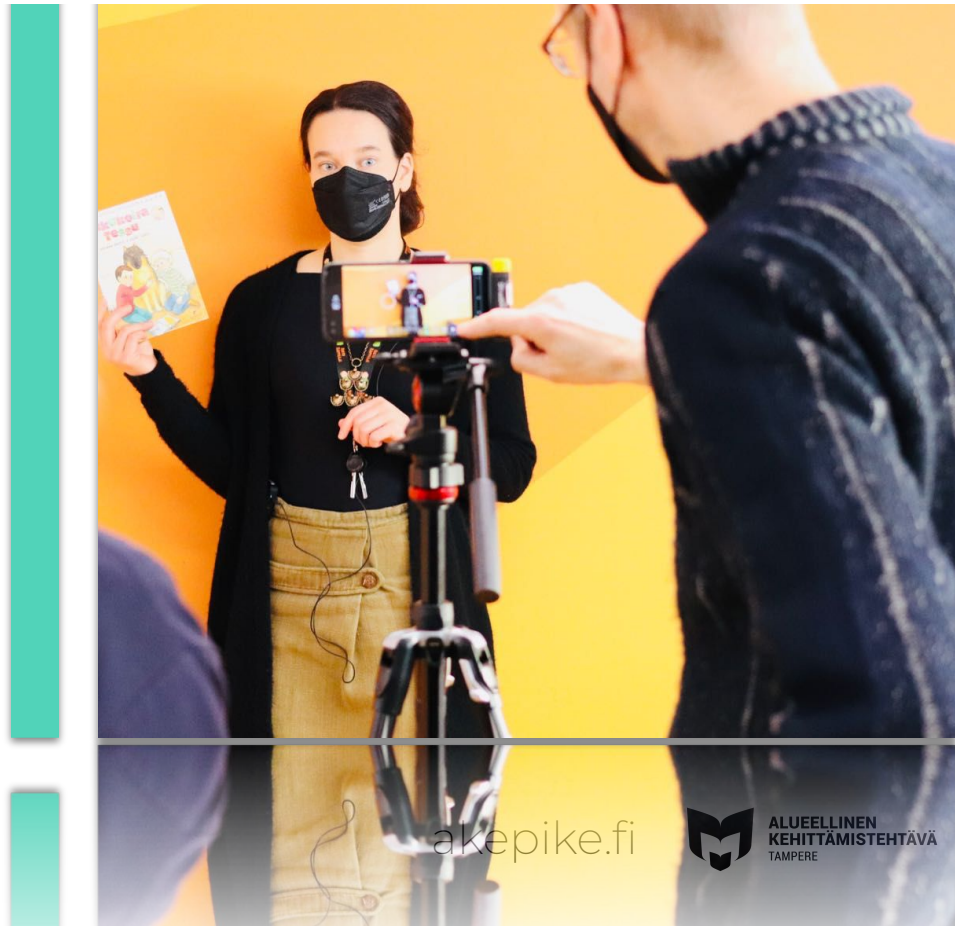
AKE-toiminnan kolme arviointinäkökulmaa

Määrälliset mittarit (tilastot) ja laatu (palautteet, keskustelut) = vaikuttavuus

Pitkäjänteisyys ja ketteryys

Yksilöllinen, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen merkitys

Määrälliset mittarit (tilastot)

Toimialueen kirjastojen toiminnan vahvistuminen

- Tiimit ja työryhmät
- Kehittäjäverkostot (lähetit ja PiKe-kehittäjät)
- Kehittämishankkeet ja projektit
- Kehittämispäivät
- Keskustelut ja jalkautuminen
- Lähiohjaus kirjastoille
- Opintomatkat, oppimisvierailut ja tutustumiset
- Sosiaalisen median kanavat
- Yhteiset visiot, strategiat ja suunnitelmat

Arvioinnin määrälliset mittarit:

Toimialueen kirjastojen toiminnan vahvistuminen

- Tiimien ja työryhmien määrä
- Tiimien ja työryhmien jäsenten määrä
- Yhteisten kehittämishankkeiden määrä
- Keskustelut ja jalkautumiset: toteutuma, koonnit ja yhteenvedot
- Vierailujen määrä, reflektoinnit ja purut
- Yhteisten visioiden, strategioiden ja suunnitelmien toteuttaminen

**Toimialueen
kirjastojen
toiminnan
tukeminen ja
osaamisen
kehittäminen**

- Artikkelit verkkosivuilla ja muu sisällöntuotanto
- Digivälinelainaamot
- Koulutukset pitkinä kokonaisuuksina (Aspa-ajokortti, digiajokortti)
- Koulutustilaisuudet lähi- ja etämuodossa
- Lainattavat laitteet
- Pikeboksit
- Podcastit
- Työkierto toimialueella
- Webinaarit

Arvioinnin määrälliset mittarit:

Toimialueen kirjastojen toiminnan tukeminen ja osaamisen kehittäminen

- Koulutusten määrä ja osallistujien määrä
- Lainattavien laitteiden kiertoluvut
- Lainattavilla laitteilla tuotetut palvelut ja sisällöt
- Työkiertoon osallistuvien määrä
- Podcastien ja webinaarien määrä

Yleisten kirjastojen yhteistoiminnan edistäminen

- Alueellinen ja valtakunnallinen mentorointi
- Etäkahvit
- Etätreffit
- Julkaisut
- Oppaat
- Oppilaitosyhteistyö (Yliopistot, AMK ja muut toimijat)
- Pienten kirjastojen tukeminen ja fokus
- Päiväkahvit
- Ratkaisukahvit
- Vertaisoppimisen eri muodot

Arvioinnin määrälliset mittarit: **Yleisten kirjastojen yhteistoiminnan edistäminen**

- Mentorointiohjelmien toteuttaminen
- Mentorointiin osallistuvien määrä
- Etäkahvien ja etätreffien määrät ja osallistujat
- Hyvien käytäntöjen esittely, koonnit ja blogautukset jäsennyksinä koulutusorganisaatio-yhteistyöstä
- Vertaisoppijoiden määrä

**Yhteistyö muiden
AKE-kirjastojen,
VAKE:n ja muiden
kirjastojen kanssa**

- Kansainvälinen yhteistyö (IFLA ja muut kollegat)
- Liboppi-alusta ja yhteiset sisällöt
- Näkyvyys messuilla ja konferensseissa
- Viestintä ja yhteinen tiedotus
- Yhteiskoulutukset
- Yhteishankkeet (esim. pakopelit)
- Yhteistyö: Kokoukset, kokoontumiset, koordinaattorikoulutukset ja kohtaamiset

Arvioinnin määrälliset mittarit:

Yhteistyö muiden AKE-kirjastojen, VAKE:n ja muiden kirjastojen kanssa

- Esitykset, paperit konferensseissa
- Liboppi-alustan yhteiset kurssit ja alueellinen hyödyntäminen
- Yhteisen viestinnän määrä
- Yhteiskoulutusten määrä ja osallistujamäärät
- Yhteistyökokoontumisten määrä
- Yhteishankkeiden määrä

Laatu, kokemus ja merkitys

“Tää on ihan mahtava! Tää mullistaa meidän kirjaston mediatyön!”

“Kiitos jälleen
inspiroivasta ja
tärkeästä
puheenvuorosta.
Olette huippuja!”

“Muutin omaa asennettani teidän koulutusten ansiosta!”

[illegible]

A word cloud of Finnish adjectives, where the words are of varying sizes and orientations, representing different qualities. The most prominent words are 'mahtava' (powerful) and 'tärkeä' (important), both in large, bold, black font. Other visible words include 'mielenkiintoinen' (interesting), 'monipuolinen' (various), 'mukava' (pleasant), 'hyödyllinen' (useful), 'selkeä' (clear), 'vähä' (few), 'pitkä' (long), 'iso' (big), 'pöljä' (clumsy), 'kattava' (comprehensive), 'pituinen' (long), 'tehävä' (effective), 'selkeä' (clear), 'taitava' (skilled), 'huippuhyvä' (excellent), 'merkittävä' (significant), 'säännöllinen' (regular), 'kivannäköinen' (painful-looking), 'englanninkielinen' (English-speaking), 'ammattilainen' (professional), 'tuleva' (future), 'rauhallinen' (peaceful), 'loppuva' (ending), 'toimiva' (functional), 'ihana' (beautiful), 'vastaava' (responsible), 'antoinen' (generous), 'pitkä' (long), 'iso' (big), 'vähä' (few), 'matala' (low), 'informatiivinen' (informative), 'valmis' (ready), 'sujuva' (smooth), 'kiitettävä' (praiseworthy), and 'kattava' (comprehensive).

Olen miettinyt, että arjessa usein keskustelut oman työyhteisön kanssa jää helposti palavereihin, jolloin usein käydään läpi ajankohtaisia asioita jne. Aken koulutukset ovat olleet hyviä ja niiden kautta omaa osaamista voi kehittää...

Pitkäjänteisyys ja ketteryys

PiKe:n ASPA-ajokortti

A Asiakaspalvelu PiKe-kirjastoissa
Valitse A1 tai A2 (tai molemmat)

A1: Nuorten kohtaaminen ja
yhdenvertainen kirjasto

A2: Esitelmät, saarnatilat ja
turvallampi kirjasto

B Hyödynnä lähteitä
ja hae tietoa verkosta

C Suosittele sisältöjä
ja kerro palveluista

Aspa-ajokortti

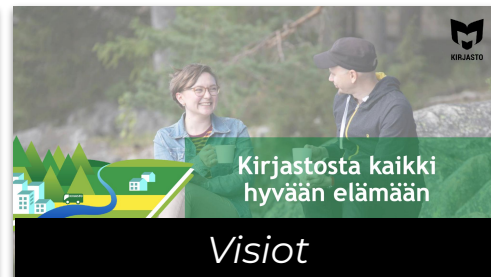
DIGI-ajokortti

A 1: Digiä opastamaan
2: Tunnin kirjaston e-palvelut

B Kuvitan ja viestinnän
visuaalisesti, erityisesti somessa

C Osaan virtuaaliympäristöt ja
sovellan pelillisyyttä

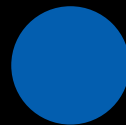
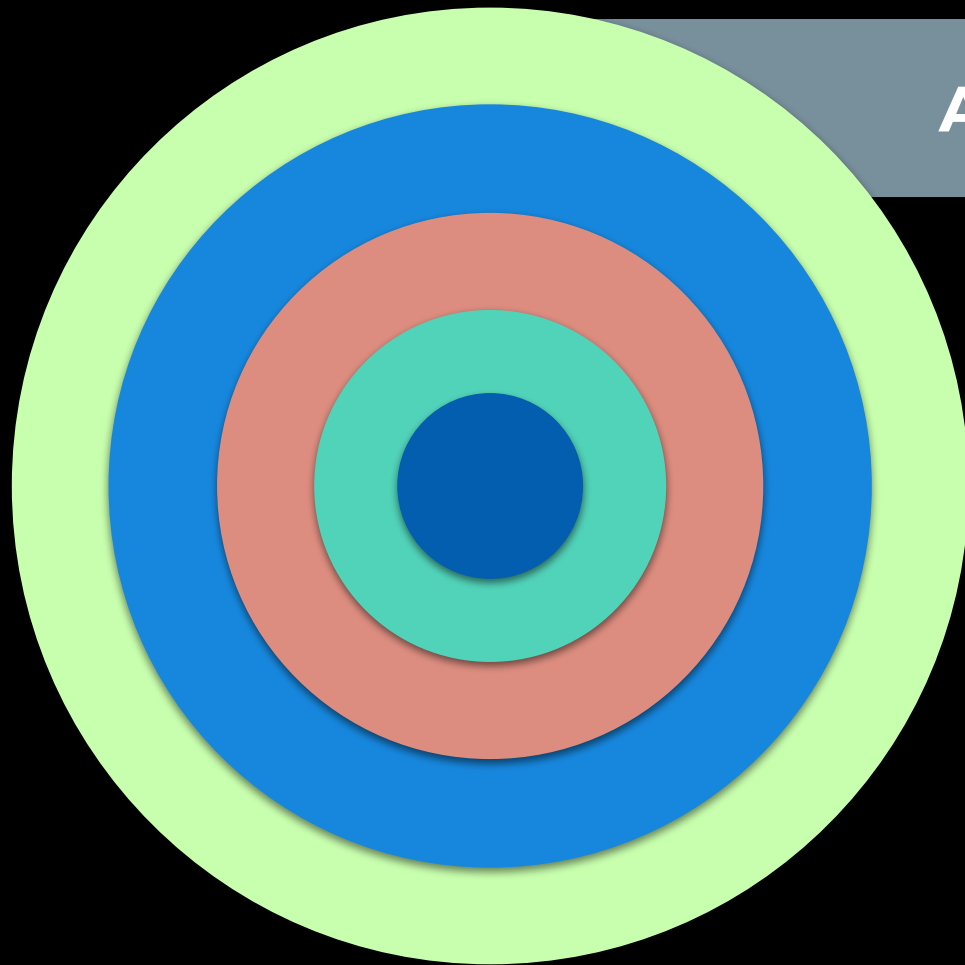
Digi-ajokortti

akepik.fi

AKE-arvioinnin tasot

Yksilöllinen

Paikallinen

Alueellinen

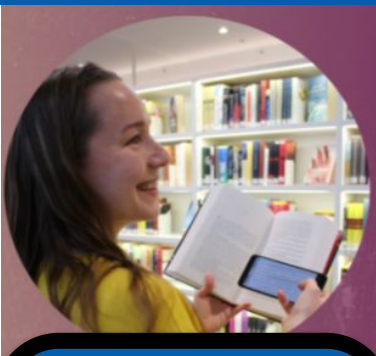
Kansallinen

Kansainvälinen

Merkityksien eri tasot avattuna

Yksilöllinen

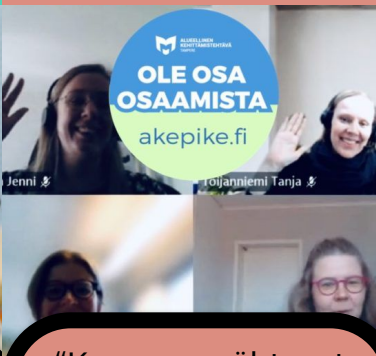
"Opin paljon uutta ja hyödyllistä erityisesti someviestinnästä. Myös vanhoista tutuista aiheista bongasin muutamia kiinnostavia juttuja, jotka olivat unohtuneet tai muuttuneet."

Paikallinen

"Oli todella antoisa työpaja, kiitos! Yhdessä tekeminen inspiroi ja antoi hyvät eväät laitteiston käyttämiseen."

Alueellinen

"Kun on pysähtynyt miettimään oman työn tavoitteita on osannut määrätietoisemmin myös edistää niitä asioita ja sitten antanut joidenkin asioiden jäädä vähemmälle huomiolle."

Kansallinen

"Muuttuva työelämä asettaa uusia vaatimuksia ja haastaa meitä kirjastolaisia tarkastelemaan omaa työtä ja työtapoja uudella tavalla."

Kansainvälinen

"Vaikka organisaatiossasi on paljon älykkäitä ihmisiä, voit olla varma, että heitä on vielä enemmän organisaatiosi ulkopuolella." *konsultti John Hagel*

case: Lanti, Lahde

-koulutuspalautekoonti

Esimerkkejä AKE-työn arvioinneista, case: Kuopio, Savon AKE

- **Kirjaston rooli hyvinvoinnin edistäjänä**
 - kirjaston rooli monilukutaidon tukemisessa
 - kirjaston rooli osallisuuden tukemisessa (yhteistyössä AVIn kanssa)
 - markkinointi siitä näkökulmasta, miten kirjaston julkisuuskuvaa uudistetaan ja miten
 - kirjaston näkyvyyttä saadaan nostettua kunnassa. Kohderyhmäajattelu, inhimillisyyys
 - tapahtumien järjestäminen: tuloksena esim. yhteinen tempaus, jonka tavoitteena olisi
 - kirjastojen tehokas hyödyntäminen kunnassa toteuttavaan hyvinvointityöhön sekä kirjastojen
 - näkyvyyden edistäminen myös kuntapäätäjien suuntaan
- **Ohjaamisen, opastamisen ja oppimisen tukemisen taidot**
 - opetus- ja kirjavinkkaustuokioiden suunnittelu ja monipuoliset menetelmät
 - vuorovaikutukselliset ja kohtaamisen taidot, ryhmänhallinta
 - esiintymisvarmuus, äänenkäyttö
 - käytännön esimerkkeinä digiopastus, sisältöjen avaaminen, monipuolisten lukutaitojen
 - tukeminen, erityisryhmien huomiointi
- **Kokoelmatyön osaamisen kehittäminen (jatkoa vuodelta 2021)**
 - e-aineistot
 - tulevaisuuden näkymät ja kokoelmatyön rooli
- **Digiosaamisen kehittäminen (jatkoa vuodelta 2021)**
 - lähiohjaus kirjastoihin
 - digiä tunnissa / digiä puolessa tunnissa
 - lainattavat Laitelootat
 - vartin digivinkit Itä-Suomen kirjastoille (yhteistyössä Joensuun AKE: n kanssa)

**“Kuopion
kehittävä
arviointi”**

-pienryhmäkeskustelut

Esimerkkejä AKE-työn arvioinneista: Tampere, AKEPiKe

Onnistumiset

Akepike on...

- **tukenut** kirjastoalan osaamisen kehittämistä alueella
- **kannustanut** työntekijöitä ja auttanut onnistumaan
- **löytänyt** tiedotuksella ja viestinnällä alueen henkilöstön
- **motivoinut** kirjastolaisia osallistumaan konsepteilla (kuten digiajokortti)
- **vastannut** monipuolisilla sisällöillä kirjastolain tehtäviin

Parannettavaa

Akepike voisi...

- **huomioida** vieläkin paremmin kirjastojen eri lähtökohdat
- **kannustaa** koulutusten jälkeisiin oivalluksiin ja pohdintaan
- **lisätä** vierailuja, benchmarkingia, työkiertoa ja vertaisoppimista
- **huomioida** työhyvinvoinnin ja jaksamisen teemat sisällöissä
- **kehittää** monimuotoista oppimista ja verkkokoulutuksia

akepike.fi

ALUEELLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ
TAMPERE

“Suuri
akepike
-kysely”

-kysely ja tulokset

akepike.fi

ALUEELLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ
TAMPERE

5

Mittaa, arvioi, opi ja sovelle

Määrälliset mittarit 1

- Tiimien ja työryhmien määrä
- Tiimien ja työryhmien jäsenten määrä
- Yhteisten kehittämishankkeiden määrä
- Keskustelut ja jalkautumiset: toteutuma, koonnit ja yhteenvedot
- Vierailujen määrä, reflektoinnit ja purut
- Yhteisten visioiden, strategioiden ja suunnitelmien toteuttaminen
- Koulutusten määrä ja osallistujien määrä
- Lainattavien laitteiden kiertoluvut
- Lainattavilla laitteilla tuotetut palvelut ja sisällöt

Määrälliset mittarit 2

- Työkiertoon osallistuvien määrä
- Podcastien ja webinaarien määrä
- Mentorointiohjelmien toteuttaminen
- Mentorointiin osallistuvien määrä
- Etäkahvien ja etätreffien määrät ja osallistujat
- Hyvien käytäntöjen esittely, koonnit ja blogaukset
- Jäsenyyksinä koulutusorganisaatio-yhteistyöstä
- Vertaisoppijoiden määrä
- Esitykset, paperit konferensseissa
- Liboppi-alustan yhteiset kurssit ja alueellinen hyödyntäminen
- Yhteisen viestinnän määrä
- Yhteiskoulutusten määrä ja osallistujamäärät
- Yhteistyökokoontumisten määrä
- Yhteishankkeiden määrä

Laadulliset mittarit

- Säännölliset palautekoonnit
- Kyselyt ja tutkimukset
- Jatkuva palaute
- Keskustelut
- Kysymykset
- Kommenttikierrokset
- Havainnointi

AKE

-arviointiympyrä

“Arvioinnin tarkoituksena on turvata tämän lain tarkoituksen toteutumista ja tukea yleisen kirjaston toiminnan kehittämistä. Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa.”

1

Ymmärrä kirjastolaki

2

Muista tavoitteet

- **Toimialueen** kirjastojen toiminnan **vahvistuminen**
- **Toimialueen** kirjastojen toiminnan **tukeminen ja osaamisen kehittäminen**
- **Yleisten kirjastojen** yhteistoiminnan **edistäminen**
- Yhteistyö muiden **AKE-kirjastojen, VAKE:n ja muiden kirjastojen** kanssa

3

Organisoi ja tee

- ★ Artikkelit verkossa ja sisälöntuotanto
- ★ Digivälinelainaamot
- ★ Koulutukset pitkinä kokonaisuuksina (Aspa-ajokortti, digiajokortti)
- ★ Koulutustilaisuudet lähi- ja etämuodossa
- ★ Lainattavat laitteet
- ★ Opintopiirit
- ★ Pikeboksit
- ★ Podcastit
- ★ Työkierto toimialueella
- ★ Webinaarit

- ★ Alueellinen ja valtakunnallinen mentorointi
- ★ Etäkahvit
- ★ Etätreffit
- ★ Julkaisut
- ★ Oppaat
- ★ Oppilaitosyhteistyö (Yliopistot, AMK ja muut toimijat)
- ★ Pienten kirjastojen tukeminen ja fokus
- ★ Päiväkahvit
- ★ Ratkaisukahvit
- ★ Vertaisoppimisen eri muodot

- ★ Kansainvälinen yhteistyö (IFLA ja muut kollegat)
- ★ Liboppi-alusta ja yhteiset sisällöt
- ★ Näkyvyys messuilla ja konferensseissa
- ★ Viestintä ja yhteinen tiedotus
- ★ Yhteiskoulutukset
- ★ Yhteishankkeet (esim. pakopellit)
- ★ Yhteistyö: Kokoukset, kokootumiset, koordinaattorikoulutukset ja kohtaamiset

4

Valitse näkökulmasi

- **Määrälliset mittarit (tilastot) ja laatu (palauteet, keskustelut) = vaikuttavuus**
- **Pitkäjänteisyys ja ketteryys**
- **Yksilöllinen, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen merkitys**
- **Resurssit ja johtaminen**

- ★ Tiimit ja työryhmät
- ★ Kehittäjäverkostot (lähetit ja Pike-kehittäjät)
- ★ Kehittämishankkeet ja projektit
- ★ Kehittämispäivät
- ★ Keskustelut ja jalkautuminen
- ★ Lähiohjaus kirjastoille
- ★ Opintomatkat, oppimisvierailut ja tutustumiset
- ★ Sosiaalisen median kanavat
- ★ Yhteiset visiot, strategiat ja suunnitelmat

Pohjustuksesta eteenpäin

Keskustelu ja yhteiset käsitykset

- ★ Mitä tiedolla johtaminen tarkoittaa AKE-työssä?
- ★ Miksi tietoa kerätään jatkuvasti ja miten sitä hyödynnetään?
- ★ Miten arvioinnista tehdään pysyvä osa toimintaa?
- ★ Mitä tavoitteiden toteutumisen osoittavia menetelmiä on?
- ★ Millainen arviointiprosessi sopii koko AKE-työn arviointiin?
- ★ Millainen arviointiprosessi sopii alueelliseen AKE-arviointiin?
- ★ Mitä AKE-arvioinnilta odotetaan nyt ja jatkossa?

akepike.fi

Käytä tunnistetta: #akepike

Kiitos! Kysy meiltä lisää:

Koordinaattori Jarkko Rikkilä

jarkko.rikkila@tampere.fi, 040 800 7828

Projektisuunnittelija Juliaana Grah

juliaana.grahn@tampere.fi, 040 800 7821

akepike.fi

ALUEELLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ
TAMPERE